

Protokoll

Fra møte i faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi

Dato: 09.11.2017, kl. 10.00-15.30

Sted: Sandakerveien 24C, Bygg D, Inngang D11, Møterom i 1. etasje

Møteleder: Kristin Holvik

Deltakere

Fra Faggruppe 7:

Livar Frøyland, Margaretha Haugen, Sigrun Henjum, Kristin Holvik, Martinus Løvik, Tonje H. Stea og Tor A. Strand

Fra Hovedkomiteen: Jan Alexander under punkt 4 og 5 på dagsorden

Eksterne eksperter: Christine Parr

Torbjørn Wisløff (kun under pkt 5 på dagsorden).

Fra sekretariatet til VKM:

Bente Mangschou (ref)

Observatører: Svanhild Vaskinn (Mattilsynet) under hele pkt 6 på dagsorden. Ellen Kielland (Mattilsynet) og Guro Smedshaug (sekretariatet til Nasjonalt råd for ernæring - Helsedirektoratet) under pkt 6 – Bestilling av nytte- og risikovurdering av jod. Guro Smedshaug per telefon.

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Leder i faggruppen ønsket velkommen til møtet. Ingen hadde anmerkninger til habilitet.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Møteinnkallelse og dagsorden ble godkjent.

Protokoll fra forrige faggruppemøte 28.08.17 er godkjent.

3. Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møte

Rapporten "Assessment of intake of nicotinic acid and nicotinamide in relation to tolerable upper intake levels" ble publisert 3. oktober. Rapportene "Risk assessment of "other substances" – beta-alanine" og "Risk assessment of "other substances" – beta-alanine" ble publisert 5. oktober 2017. Det har ikke vært noen mediehenndelser til kontaktpersonene.

Direktør Lars E. Hanssen takket faggruppen for arbeidet med "andre stoffer". Alle vurderingene Mattilsynet har bestilt er nå publisert. Faggruppen har vurdert i alt 28 av totalt 44 "andre stoffer" i kosttilskudd, og Mattilsynet er meget godt tilfreds med rapportene.

4. EFSA's veiledende rapport om biologisk relevans

Leder for Hovedkomiteen, Jan Alexander, presenterte hovedtrekkene i EFSA's Guidance on the assessment of the biological relevance of data in scientific assessments. PROMETHEUS (PROMoting METHods for Evidence Use in Scientific assessments) er et initiativ som fokuserer på prinsipper som uavhengighet, vitenskapelig kvalitet og åpenhet i alle EFSA's vurderinger. Det er utarbeidet tre nøkkeldokumenter under PROMETHEUS: Guidance on Weight of Evidence, Guidance on Uncertainty in EFSA Scientific Assessments og Guidance on Biological Relevance. Arbeidet med biologisk relevans startet opp i 2015 og er en oppfølger av EFSA's rapport om statistisk signifikans fra 2011. Guidance on Biological Relevance er en bevisstgjøring på systematisering av de ulike trinnene i risikovurderingen, og må ses i sammenheng med de øvrige guidance-dokumentene.

5. Metodeutvikling

Torbjørn Wisløff og Jonas Minet Kinge fra Folkehelseinstituttet vil holde kurs i DALY (disability adjusted life years)/ QALY (quality adjusted life years) for faggruppen i januar neste år. DALY har vært benyttet som kvantitativ metode i en rekke nytte- og risikovurderinger innenfor faggruppens område, og kurset er ment å gi en innføring i prinsipper for utregning av QALYs/DALYs, input i modellen, og hvor finner vi nødvendige data og kvantifisering av usikkerhet i de ulike trinnene. Faggruppen ønsker et praktisk kurs med anvendelse som mål. I utgangspunktet ønsket faggruppen å bruke kommende bestilling på nytte- og risikovurdering av jod som eksempel, men etter diskusjonen på møtet var det enighet om at det blir for komplisert. Faggruppen foreslo derfor å bruke saltreduksjon og slag som eksempel. Wisløff lager forslag til kursopplegg og sender til sekretariatet.

6. Saker som ble behandlet på møtet

Vurderinger av inntak av vitamin K opp mot tolerable øvre inntaksnivåer

Utkast til rapport var sendt faggruppen i forkant av møtet. Medlemmene ga sin tilslutning til resonnement og konklusjoner. Rapporten vil bli revidert i samsvar med innspill som kom fram på møtet, og lagt fram for faggruppen på neste møte for endelig godkjenning.

Vurderinger av inntak av mangan opp mot tolerable øvre inntaksnivåer

Utkast til rapport var sendt faggruppen i forkant av møtet. Medlemmene diskuterte ulike rapporter om øvre tolerable inntaksnivåer (UL) fra henholdsvis Europa og USA. Mattilsynet vil innhente informasjon om hvilke kostholdsdata som ligger til grunn for inntaksberegninger for mangan fra Danmark som var lagt ved bestillingen til VKM. Rapporten vil bli ferdigstilt og revidert i samsvar med innspill som kom fram på møtet, og vil bli lagt fram for faggruppen på neste møte for endelig godkjenning.

Vurderinger av inntak av krom opp mot tolerable øvre inntaksnivåer

Utkast til rapport var sendt faggruppen i forkant av møtet. Medlemmene diskuterte ulike rapporter om UL som fra henholdsvis Europa og USA. Rapporten vil bli ferdigstilt og revidert i samsvar med innspill som kom fram på møtet, og vil bli lagt fram for faggruppen på neste møte for endelig godkjenning.

Vurderinger av inntak av molybden opp mot tolerable øvre inntaksnivåer

Utkast til rapport var sendt faggruppen i forkant av møtet. Medlemmene diskuterte ulike øvre tolerable inntaksnivåer (UL) som er fastsatt i henholdsvis Europa og USA. Mattilsynet vil innhente informasjon om hvilke kostholdsdata som ligger til grunn for inntaksberegninger for molybden fra Danmark som var lagt ved bestillingen til VKM. Rapporten vil bli ferdigstilt og revidert i samsvar med innspill som kom fram på møtet, og vil bli lagt fram for faggruppen på neste møte for endelig godkjenning.

Jod:

Utkast til bestilling på Nytte- og risikovurdering av jod fra Mattilsynet

VKM har mottatt et utkast til bestilling på Nytte- og risikovurdering av jodberikning med hovedvekt på tilsetning av jod til salt fra Mattilsynet. Oppdraget er en oppfølging av rapporten «Risiko for jodmangel i Norge. Identifisering av akutte tiltak» fra Nasjonalt råd for

ernæring fra 2016. Det er behov for å avgrense oppdraget og konkretisere spørsmålene i utkastet, herunder å snevre inn antall eksponeringsscenarier.

Faggruppen diskuterte utkastet og norske data for inntak av bordsalt og industrisalt samt indikatorer for potensielle helseutfall relatert til jodinntak.

Utkast til bestilling vil bli behandlet i sekretariatets faste samarbeidsgruppe for mat og fôr, og revidert utkast vil deretter bli sendt til faggruppen for kommentering før det returneres til Mattilsynet for videre bearbeidelse.

Jod:

Litteratursøk etter artikler som undersøker helseutfall ved høyt jodinntak

Faggruppen vil undersøke om det er kommet ny litteratur etter 2000 som tilsier at eksisterende øvre tolerabelt inntaksnivå (UL) for jod bør revideres. Medlemmer i faggruppen og sekretariatet er i kontakt med bibliotekjentesten ved Folkehelseinstituttet for å utarbeide en god søkestrategi.

7. Registrering i Cristin

Alle VKM-rapportene blir nå registrert i Cristin. Sekretariatet har leid inn bibliotekarer for å registrere alle publiserte rapporter tilbake til 2004, og arbeidet er godt i gang. Kriteriene er utarbeidet og vedtatt av VKMs sekretariat, med innspill fra hovedkomiteen. Kriteriene bli formidlet til alle medlemmene så fort de er endelig vedtatt.

8. Rekruttering ny komite 2018

Det skal opprettes ny vitenskapskomite for perioden 2018-2022. VKM ønsker å få ut informasjon til flest mulig aktuelle fagmiljø. I den forbindelse etterspurte sekretariatet hjelp av medlemmer til å holde en ferdiglaget presentasjon og eventuelt ta med noen brosjyrer på møter i aktuelle fora. Dette kan være alt fra interne avdelingsmøter til større konferanser. Medlemmene ble oppfordret til å kontakte sekretariatet hvis de kan bidra. Den aktuelle perioden hvor VKM trenger hjelp er januar og februar 2018.

9. Kunnskapshull

I tråd med strategien 2015-2018 utarbeider VKM annet hvert år en rapport med oversikt over kunnskapsbehov som er avdekket i risikovurderingene. En prosjektgruppe er nå etablert

i sekretariatet for å utarbeide en kunnskapsbehovsrapport for perioden 2016-2017 som skal publiseres i 2018.

Mandatet for prosjektgruppen er blitt presentert for hovedkomiteen som også bestemte at rapporten skal ha samme struktur som rapporten fra 2016. Det vil si at den skal dekke områdene trygg mat, matproduksjon og miljø, fortrinnsvis med samme inndeling: landbruk/matproduksjon, fiskeri/havbruk/sjømatproduksjon, human helse, biologisk mangfold, kombinasjonseffekter og overvåking av mat/kosthold.

Faggruppen er bedt om å prioritere de viktigste kunnskapsbehovene som er avdekket i perioden 2016-17 på faggruppens ansvarsområde. Faggruppen opprettholder at kostholdsdata fortsatt er det viktigste kunnskapsbehovet. Landsrepresentative kostholdsundersøkelser for alle aldersgrupper (1, 2, 4, 9, 13-åringer og voksne), og kostholdsundersøkelser som inkluderer minoritetsgrupper og vegetarianere/veganere.

Faggruppen understreket også behov for bedre data på næringsstoffer i matvarer, og det er behov for å inkludere flere næringsstoffer i Matvaretabellen.

Sekretariatet lager forslag til tekst til kunnskapsbehovsrapporten og sender for kommentering til faggruppen.

Faggruppen vil rette en henvendelse til clinicaltrials.gov og anmode om at negative helseeffekter inkluderes som et obligatorisk punkt i registreringen på vegne av VKM.

Forrige rapport om kunnskapsbehov som omfattet perioden inntil 2015 er publisert på VKMs nettsider.

10. Saker fra møtet i Hovedkomiteen

Hovedkomiteen diskuterte Kunnskapshull, se pkt 9 ovenfor og skisse til mandat for selvinitiert oppdrag om mikroplast. VKM arbeider aktivt med harmonisering av terminologi på tvers av faggruppene, og Hovedkomiteen diskuterte terminologi i VKMs risiko og nytte- og risikovurderinger. Det er nedsatt en arbeidsgruppe i komiteen som arbeider videre med dette, og faggruppen er representert i denne arbeidsgruppen ved Tor A. Strand.

11. Møter o.a. av felles interesse.

Ingen møter eller annet ble nevnt under dette punktet på dagsorden.

12. Eventuelt

Den faste arbeidsgruppen for medisinske næringsmidler under faggruppen som har vurdert hvorvidt ulike medisinske næringsmidler er egnet for sine indikasjoner er avviklet. Årsaken er endringer i forvaltningen, og at Mattilsynet ikke lenger kan gjøre forhåndsvurderinger av disse produktene. Videre er ansvaret for å vurdere om disse produktene oppfyller kriterier for å inkluderes på liste over produkter som kan skaffes på blå resept flyttet fra Mattilsynet til Helfo. VKM har takket arbeidsgruppen for arbeidet.

13. Nye møtedatoer

Neste møte i faggruppen skal være 22. og 23. januar 2018, hvorav den ene dagen blir metodeutviklingskurs, se pkt 5 på dagsorden.